

Asia: VN/2801/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus

Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy (SKTY) kannattaa erilliskeräykseen kytkeytyvän lajitteluvollisuuden kirjaamista jätelakiin.

SKTY korostaa sitä, että erilliskeräyksen laajentamista koskevat ratkaisut on arvioitava huolellisesti kustannus- ja hyötynäkökulmasta. Lausunnoissa on tuotu esiin, ettei keräysverkoston tihentäminen automaattisesti kasvata lajitteluaktiivisuutta ja kierrätystä, vaan kasvattaa merkittävästi tuottajavastuun kustannuksia.

15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energiajätteenä

Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy (SKTY) puoltaa kierrätyskelpoisen jätteen ohjaamista ensisijaisesti materiaalikiertoon silloin, kun se on teknisesti ja taloudellisesti perusteltua. Kierrätyksessä tämä edellyttää toimivia loppumarkkinoita ja laadultaan riittävää keräysmateriaalia.

Kierrätyskelpoisuuden arvioinnin tulee perustua todellisiin olosuhteisiin. Kategorinen kielto ilman selkeitä kriteerejä tai markkinatilanteen huomioon ottamista voi heikentää järjestelmän toimivuutta ja johtaa tilanteisiin, joissa vastuut ja kustannukset kasvavat ilman vastaavaa ympäristöhyötyä.

21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus

Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy (SKTY) kannattaa kiinteistön haltijalle asetettavaa tiedonjakovelvollisuutta sekä asuin- että liikekiinteistöillä.

SKTY korostaa yhteistyötä, koordinointia ja sitä, että toimijoiden vastuut tulee asettaa selkeästi. Tuottajille tai tuottajayhteisöille ei tule asettaa vastuuta tiedonjaosta tai palveluista, joihin niillä ei ole operatiivista määräysvaltaa. Tuottajavastuu ei ole yleisvastuu jätehuollon kokonaisjärjestelmästä.

21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus

Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy (SKTY) kannattaa jätehuoltopalveluiden tarjoajan velvollisuutta tarjota lainmukaisia palveluita ja asianmukaista neuvontaa.

SKTY korostaa yhteistyötä, koordinointia ja sitä, että toimijoiden vastuut tulee asettaa selkeästi. Tuottajille tai tuottajayhteisöille ei tule asettaa vastuuta tiedonjaosta tai palveluista, joihin niillä ei ole operatiivista määräysvaltaa. Tuottajavastuu ei ole yleisvastuu jätehuollon kokonaisjärjestelmästä.

22 §. Valtion viranomaiset

-

57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

-

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy (SKTY) pitää jäteneuvontaa yhtenä keinona kierrätystavoitteiden saavuttamisessa. Mahdolliset uudet kunnille asetettavat velvoitteet tulee sovittaa yhteen tuottajayhteisöjen viestintävelvoitteiden kanssa. Pällekkäinen tai ristiriitainen neuvonta heikentää järjestelmän selkeyttä ja kustannustehokkuutta.

100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy (SKTY) kannattaa toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuutta yhteistyöstä tuottajayhteisöjen kanssa, mikä parantaa tuottajayhteisön raportointia ja edistää vapaamatkustajavalvontaa.

121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy (SKTY) kannattaa esitettyä uutta 7 momenttia, jonka mukaan tuottajavastuun valvontaviranomaisella on oikeus saada 62 §:n valvomiseksi toiminnanharjoittajan tietoja esimerkiksi muulta viranomaiselta. tukee esitettyä muutosta harmaan talouden selvitysyksiköstä annettuun lakiin.

124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy (SKTY) kannattaa esitettyä ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavelvoitetta hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnalle asetettujen erilliskeräysvelvoitteiden toteutumisen osalta.

Voimaantulosäännös

-

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy (SKTY) kannattaa esitettyä muutosta, jolla velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitusta laajennetaan koskemaan jätelain mukaista valvontaa. Muutos mahdollistaisi sen, että harmaan talouden selvitysyksikkö voisi tuottajavastuun valvonnasta vastaavan viranomaisen pyynnöstä laatia velvoitteidenhoitoselvityksen Suomessa toimivista tuottajista.

Velvoitteidenhoitoselvityksen hyödyntäminen tehostaisi olennaisesti tuottajavastuun vapaamatkustajavalvontaa ja edistäisi kilpailuneutraliteettia.

Muuta huomioitavaa

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy (SKTY):

Tuottajavastuun ydin on, että tuottajille asetettujen velvoitteiden tulee olla oikeassa suhteessa niihin oikeuksiin ja päätösvaltaan, joita tuottajilla on velvoitteiden hoitamiseksi. Vastuun, vallan ja rahoitusvastuun mahdollinen epätasapaino heikentää tuottajavastuujärjestelmän toimivuutta ja hyväksyttävyyttä.

Toimiva tuottajavastuujärjestelmä edellyttää, että tuottajayhteisöillä on aito mahdollisuus suunnitella ja toteuttaa kustannustehokkaat keräys- ja kierrätysjärjestelmät. Lainsäädännön tulee tukea toimivia järjestelmiä, ei murentaa niitä.

SKTY kannattaa tuottajavastuun valvonnan tehostamista, mukaan lukien keräystoiminnan rekisteröinti ja tiedonsaantioikeuksien laajentaminen. Erityisen tärkeää on valvonnan kohdistaminen vapaamatkustajiin, jotka vääristävät kilpailua ja heikentävät järjestelmän legitimitteettiä.

Valvonnan tulee kohdistua ensisijaisesti laiminlyönneihin ja harmaaseen talouteen. SKTY pitää tärkeänä, ettei sääntely lisää hallinnollista taakkaa toimijoille, jotka jo täyttävät lakisääteiset velvoitteensa.

SKTY katsoo, että hallituksen esitys tukee tuottajavastuun tavoitteita, mikäli jatkovalmistelussa varmistetaan tuottajavastuun oikeuksien, vastuiden ja vallan tasapaino. Tuottajavetoisten, toimiviksi osoittautuneiden järjestelmien edellytykset tulee turvata sääntelyssä. Tuottajavastuun tulee olla selkeärajaista, ennakoitavaa ja tuottajavetoista, mikä tukee tehokasta materiaali kiertoa.

Salmi Juha-Pekka
Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy